

Tomczyk, Beata

Sprawozdanie z konferencji naukowej
pt. "Wychowanie do poszanowania
środowiska społeczno-przyrodniczego" :
Poryte, 5 październik 2001

Studia Teologiczne 20, 480-482

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BEATA TOMCZYK

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ PT. „WYCHOWANIE DO POSZANOWANIA ŚRODOWISKA SPOŁECZNO-PRZYRODNICZEGO”. PORYTE, 5 PAŹDZIERNIK 2001

5 października 2001 roku w Porytem odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Wychowanie do poszanowania środowiska społeczno – przyrodniczego”. Gospodarzem i współorganizatorem konferencji była parafia rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha B.M. w Porytem i Katedra Filozofii Ekologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Spotkanie rozpoczęło Mszą świętą koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. dr Stanisława Dziekońskiego - delegata biskupa łomżyńskiego, ks. Jacka Czartoszewskiego - współtwórcę i inicjatora tego spotkania oraz ks. Janusza Kotowskiego – organizatora i proboszcza gościnniej parafii Poryte.

Proboszcz ks. Janusz Kotowski powitał zgromadzonych w świątyni uczestników konferencji i wspomniał postać św. Franciszka z Asyżu, którego wielu z ludzi obrało za patrona, przyjmując jego imię bądź naśladowując go w poszanowaniu życia i otaczającego świata.

Homilię wygłosił ks. St. Dziekoński. Kaznodzieja zwrócił się do tych ludzi, którzy wzorem św. Franciszka szanują wszystko, co zostało stworzone przez Pana Boga. Przyglądając się działalności patrona ekologów, przypomniał, że święty z Asyżu wyrzekł się dostatniego, świeckiego życia, przywdział habit na znak ubóstwa i poświęcił się służbie Bogu i ludziom. Święty ten posiada wiele cech, które powinniśmy naśladować – umiłowanie Boga i bezgraniczne zaufanie Mu oraz umiłowanie człowieka i przyrody. Jego postawa stała się wzorem życia chrześcijańskiego wiodącego do świętości.

W dalszej części homilii Kaznodzieja zwrócił uwagę na świat przyrody, który jest zagrożony działaniami współczesnego człowieka. Stwierdził, że świat ciągle zatruty i konsekwentnie niszczone - tak bardzo potrzebuje odrodzenia, które cechowało świętego Franciszka. Swoje rozważania ks. Stanisław Dziekoński zakończył „Pieśnią słoneczną”, która jest przesła-

niem dla ludzi trzeciego tysiąclecia a dla wiernych stała się w tym dniu modlitwą.

Po Mszy świętej odbyła się pierwsza część konferencji, którą poprowadził ks. mgr Jacek Czartoszewski. Wśród uczestników nie zabrakło wykładowców i profesorów wyższych uczelni zarówno katolickich jak i świeckich, nauczycieli i katechetów. Obecni byli też przedstawiciele kuratorium oświaty, władz samorządowych oraz wszyscy zainteresowani problemem wychowania do poszanowania środowiska społeczno – przyrodniczego.

W temat spotkania wprowadził zebranych ks. prałat Jan Lucjan Grajewski, dziekan kolneński, który przypomniał o jubileuszu 615-lecia wsi i parafii Poryte, obchodzonym w tym roku. Prelegent zauważył, że współczesny człowiek uczestniczy w cywilizacji techniczno-materialistyczno – konsumpcyjnej, która odgradza i uniezależnia go w dużej mierze od świata przyrody. Traci tym samym kontakt z dziełami Bożymi. W ten sposób człowiek zapomina, kto jest autorem dzieł, w których tkwi piękno i dobro świata. Nie dostrzega ostatecznej przyczyny i istnienia wszystkiego. W rezultacie przestaje wierzyć w osobowego Boga – Stwórcę. Kryzys ekologiczny bardzo często wiąże się z kryzysem religii, prowadzi świat do powolnego umierania. Kardynał Stefan Wyszyński – Prymas Tysiąclecia powiedział: „Ogromne bogactwo wspólnoty narodowej stanowią dobra odziedziczone, takie jak ziemia czy kultura narodowa. Mówimy o ziemi nie tylko w sensie gleby, mówimy o ziemi ojczystej, rodzimej, na której pokolenia całe wypracowały to środowisko kulturalne, w którym żyjemy, a my co pozostawimy? Życie trzeba przeżyć godnie, bo jest tylko jedno”.

Konferencja została podzielona na dwie części. W I części wystąpili: ks. prof. Józef M. Dołęga, ks. prof. dr hab. Tadeusz Ślipko, ks. prof. Andrzej Woźnicki z San Francisco oraz – prof. dr hab. Adam C. Dobroński.

Jako pierwszy wystąpił ks. prof. dr hab. Józef Marcełi Dołęga - dziekan Wydziału Filozofii UKSW w Warszawie. Ksiądz Profesor zaprezentował „Kilka słów o środowisku społeczno – przyrodniczym”. Objął podstawowe pojęcia związane ze środowiskiem społeczno – przyrodniczym, takie jak przyroda nieożywiona, biosfera i antroposfera. Ważnym zjawiskiem w antroposferze jest cała działalność ludzka, zwana kulturą lub cywilizacją. Zasadniczymi fundamentami kultury jako działalności człowieka jest nauka, technika i technologia, sztuka i religia jako systemy wartości. Jeżeli zabraknie któregoś z systemu kultury np. religii, wówczas kultura występuje przeciwko naturze. W kulturze ekologicznej duże znaczenie mają nauki ekologiczne, które wpływają zasadniczo na rozpoznanie zjawisk w środowisku i oddziałują na naszą świadomość. Technika i technologia mogą chronić lub niwelować skutki zagrożeń dla środowiska a jednocześnie wpływają pośrednio na naszą świadomość proekologiczną. Teologia i filozofia również poruszają problemy związane z ekologią.

Prelegent podkreślił, że w społecznym aspekcie środowiska można wyróżnić szereg oddziaływań kulturowych i zachowań społecznych człowieka wobec samego siebie i otaczającego nas świata przyrody.

Ks. prof. dr hab. Tadeusz Ślipko – dziekan senior Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW w Warszawie przedstawił temat „Patriotyzm jako wartość moralna” w świetle chrześcijańskiej filozofii społecznej. Prelegent wskazał na pewne implikacje postawy moralnej, jaką jest patriotyzm, w odniesieniu do ekologii i podkreślił, że ogniwo łączące te dwie pozornie odległe od siebie rzeczywistości czyli patriotyzm i ekologię, kryje się u samych podstaw patriotyzmu. Prelegent dowiódł, że patriotyzm, który polega na umiłowaniu narodu będącego dobrem moralnym, sam jawi się jako wartość moralna.

Prof. dr hab. Adam C. Dobroński z Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu w Białymstoku przedstawił poglądy „Zygmunta Glogera o wychowaniu do poszanowania środowiska społeczno – przyrodniczego”. Gloger wskazywał konieczność zjednoczenia społeczeństwa, zaniechania wad i wzajemnych urazów dla dobra „ukochanej ziemi”. Uważał, że od społeczeństwa zależy pomyślność narodu. Widział ogromny potencjał, który tkwi na wsi, a podstawę dobrobytu narodu widział w rolnictwie.

Druga część konferencji przebiegała w trzech panelach dyskusyjnych, w których poruszano wiele różnych ważnych problemów. Panel A poruszał problem „Wychowania do poszanowania środowiska naturalnego”. Panel B zajmował się „Wychowawczą rolą rodziny, szkoły i ośrodków pozaszkolnych”. Obrady w panelu C przebiegały pod hasłem: „Antropologiczne podstawy ochrony życia i zdrowia człowieka”. Po trzygodzinnych obradach przedstawiciel każdego z paneli dyskusyjnych dokonał sprawozdania z przebiegu spotkania.

Po dyskusji plenarnej nastąpiła ostatnia część konferencji – poświęcenie świetlicy socjoterapeutycznej w budynku domu parafialnego i epitafium ku czci Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Uczestnicy konferencji w Porytem byli pod wrażeniem poziomu organizacji oraz gościnności ks. proboszcza Janusza Kotowskiego i miejscowych parafian.